

Raport z audytu zapewnienia dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami w obiekcie Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie, ul. Tysiąclecia 8, 98-358 Kielczygłów - jednostka organizacyjna Gminy Kielczygłów

styczeń, 2022 rok

Spis treści

1 Dane podstawowe	4
2 Cel audytu dostępności. Obszary objęte audytem dostępności. Opis metodologii zastosowanej podczas audytu.....	4
3 Podstawa prawna	6
4 Opis stanu istniejącego i rekomendacje dla wskazanego obszaru podlegającego audytowi dostępności	7
4.1. Dostępność architektoniczna	8
4.1.1. Otoczenie budynku i komunikacja publiczna	9
4.1.2. Stanowiska postojowe i dojazd do budynku.....	9
4.1.3. Wejście do budynku.....	11
4.1.4. Komunikacja pionowa	19
4.1.5. Komunikacja pozioma	23
4.1.6. Sale lekcyjne oraz sale gimnastyczne	27
4.1.7. Pomieszczenia sanitarne	29
4.1.8. Elementy ułatwiające orientację w budynku.....	35
4.1.9. Możliwość ewakuacji.....	37
4.2 Dostępność informacyjno-komunikacyjna	43
Podsumowanie	46

1 Dane podstawowe

Zleceniodawca: Urząd Gminy Kielczygłów

Adres Urzędu Gminy: ul. Tysiąclecia 25, 98-358 Kielczygłów

Podmiot audytowany: Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie, ul. Tysiąclecia 8, 98-358 Kielczygłów - jednostka organizacyjna Gminy Kielczygłów (Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XXXIV/213/2018 Rady Gminy Kielczygłów z dnia 10 października 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Kielczygłów, dostęp 05.01.2022 r.).

Audyt dostępności architektonicznej oraz dostępności informacyjno-komunikacyjnej przeprowadzono 3 stycznia 2022 r. w godzinach od 10.00 do 15.00.

2 Cel audytu dostępności. Obszary objęte audytem dostępności. Opis metodologii zastosowanej podczas audytu

Przedstawiony raport zawiera opis stanu istniejącego dotyczącego dostępności architektonicznej oraz dostępności informacyjno-komunikacyjnej w budynku Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza z siedzibą przy ul. Tysiąclecia 8 w Kielczygłowie, zwanego dalej Szkołą, oraz wnioski i rekomendacje z aktualnego poziomu dostępności obiektu.

Celem niniejszego opracowania jest wskazanie rekomendacji oraz przedstawienie możliwych rozwiązań uwzględniających jak największą liczbę użytkowników o zróżnicowanych potrzebach, przy uwzględnieniu zasad projektowania uniwersalnego. Raport może stanowić podstawę realizacji działań umożliwiających Urzędowi Gminy Kielczygłów wypełnienie zobowiązań określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W niniejszym raporcie, dostępność definiowana jest jako właściwość środowiska (przestrzeni fizycznej, rzeczywistości cyfrowej, systemów informacyjno-komunikacyjnych, produktów, usług), która pozwala osobom z trudnościami funkcjonalnymi (fizycznymi, poznawczymi) na korzystanie z niego na zasadzie równości z innymi osobami.

W ramach badania audytowego Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie pod kątem dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej wykonano:

- pomiary i przeprowadzono analizę stanu istniejącego budynku i jego otoczenia pod kątem barier i utrudnień dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- dokumentację fotograficzną;
- analizę informacji udostępnionych na miejscu w Urzędzie Gminy Kielczygłów oraz w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie;
- ze względu na brak strony internetowej Szkoły i odsyłanie na strony Gminy Kielczygłów dokonano analizy informacji udostępnionych na stronach Gminy Kielczygłów <https://www.kielczyglow.pl> oraz strony <http://www.bip.kielczyglow.pl> wskazanych w Raporcie o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego, Urząd Gminy Kielczygłów, stan w dniu 01.01.2021 r.;
- dokonano analizy Deklaracji dostępności cyfrowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Kielczygłów.

Na podstawie powyższych danych opracowano wnioski i rekomendacje obejmujące rozwiązania zmierzające do poprawy dostępności obiektu oraz zminimalizowania istniejących ograniczeń dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej w budynku, w którym znajduje się siedziba Szkoły Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie. Przedstawione wnioski i rekomendacje zostały opracowane w oparciu o aktualne przepisy prawa oraz wytyczne i standardy, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

Do opracowania Raportu wykorzystano m.in.:

1. Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami, uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik projektowania, <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/standardy-dostepnosci-budynkow-dla-osob-z-niepelnosprawnosciami>, dostęp 05.01.2022 r.;
2. Informacja dla wszystkich, Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania, <https://www.power.gov.pl/media/13597/informacja-dla-wszystkich.pdf>, dostęp 05.01.2022 r.;

3. Projektowanie bez barier – wytyczne, https://www.power.gov.pl/media/13910/projektowanie_zus.pdf; dostęp 05.01.2022 r.
4. Projektowanie i adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących zalecenia i przepisy, Polski Związek Niewidomych, https://www.gunb.gov.pl/sites/default/files/pliki/projektowanie_i_adaptacja_przeszreni_do_potrzeb_osob_niewidomych_i_slab_0.pdf?805, dostęp 05.01.2022 r.;
5. Szkolenie kierujących działaniem ratowniczym dla członków OSP (dowódców OSP), Temat 10, Ewakuacja osób poszkodowanych z dysfunkcjami, Autor: Grzegorz Kaszuba; <https://slideplayer.pl/slide/11748713/>, dostęp 05.01.2022 r.
6. Prezentacja Akcja: Ewakuacja, Fundacja Polska bez barier.org; <https://widzialni.org/container/konferencja-koordynator/maciej-augustyniak-ewakuacja.pdf>, dostęp 05.01.2022 r.;
7. Model dostępnej szkoły, <https://model.dostepnaszkola.info>, dostęp 05.01.2022 r.

3 Podstawa prawna

Audyt został przeprowadzony w oparciu o następujące dokumenty:

- Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz.1169);
- Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, 1981);
- Ustawę prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r., (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, 2127,2320 z 2021 r. poz.11,234,282,784,1987);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r poz. 1065);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach (Dz. U. z 2019 r poz. 2311 z późn. zm.);
- Ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1062);

- Ustawę z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.(Dz. U. z 2019 r poz. 848);
- Ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2011 nr 209 poz. 1243);

oraz dodatkowe kryteria wykraczające poza obowiązujące wymagania prawne (standardy, wytyczne i dobre praktyki).

W analizie dostępności siedziby Szkoły Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie uwzględniono fakt, że wskazany obiekt został wybudowany przed wejściem w życie Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obiekt oceniano pod kątem dostępności m. in. dla następujących użytkowników:

- osób z dysfunkcją narządu ruchu, osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, osób korzystających z przedmiotów ortopedycznych, osób mających problemy z poruszaniem się, osób niepełnosprawnych manualnie;
- osób z dysfunkcją narządu słuchu, osób Głuchych i słabosłyszących;
- osób z dysfunkcją wzroku, osób niewidomych i osób słabowidzących;
- osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- osób z zaburzeniami psychicznymi;
- z trudnościami komunikacyjnymi;
- innych osób ze szczególnymi potrzebami tj.: osób starszych, kobiet w ciąży, opiekunów z małymi dziećmi, osób o nietypowym wzroście, osób z dużym, nieporęcznym bagażem.

4 Opis stanu istniejącego i rekomendacje dla wskazanego obszaru podlegającego audytowi dostępności

Określone w Raporcie z audytu wytyczne architektoniczne należy rozumieć jako rekomendacje rozwiązań, które będące stanowiły podstawę do wykonania szczegółowych opracowań projektowych oraz prac adaptacyjnych. Na podstawie oceny dostępności architektonicznej budynku Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w miejscowości Kielczygłów przygotowano rekomendacje dotyczące koniecznych i zalecanych zmian w zakresie zapewnienia dostępności.

Wprowadzanie zmian proponowanych w Raporcie należy każdorazowo poprzedzić analizą warunków technicznych, stosownymi uzgodnieniami oraz sprawdzeniem, czy są zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami.

4.1. Dostępność architektoniczna

Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza zlokalizowana jest przy ul. Tysiąclecia 8 w miejscowości Kiełczygłów (pow. pajęczański). Budynek Szkoły Podstawowej, zwany dalej Szkołą, jest wolnostojącym obiektem o złożonej bryle oraz zróżnicowanej wysokości. Część obiektu wybudowana w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku, składa się z przedsionka połączonego z obszernym hallem, części dydaktycznej, zaplecza kuchennego ze stołówką i małej sali gimnastycznej z pomieszczeniami pomocniczymi. W latach późniejszych rozbudowano część dydaktyczną Szkoły oraz dobudowano dużą salę gimnastyczną. Obiekt posiada sześć wejść w tym dwa wejścia główne: wejście główne do starej części szkoły, zlokalizowane bezpośrednio od ulicy Tysiąclecia oraz wejście główne do dobudowanej części Szkoły. W przypadku wejść bocznych dwa z nich łączą się z komunikacją poziomą obiektu (z korytarzami na parterze budynku), a pozostałe dwa prowadzą do sal gimnastycznych, po jednym do każdej z nich. Część obiektu gdzie znajdują się pomieszczenia dydaktyczne jest dwukondygnacyjna. Od północy to znaczy od strony gdzie jest wejścia główne do obiektu znajduje się ogrodzenie z furtką i bramą wjazdową. Od zachodu obiektu znajduje się częściowo utwardzony plac, od południowego wschodu zlokalizowane są boiska sportowe oraz teren rekreacyjny.

Zdjęcie nr 1: Wejście główne do budynku Szkoły od ul. Tysiąclecia

4.1.1. Otoczenie budynku i komunikacja publiczna

W odległości około 100 m od budynku Szkoły, przy ul. Zielonej znajdują się przystanki autobusowej komunikacji publicznej (PKS). Mieszkańcy miejscowości Kielczygłów mają połączenia autobusowe z Bełchatowem, Pajęcznem, Wieluniem, Ruścem.

4.1.2. Stanowiska postojowe i dojazd do budynku

Budynek Szkoły zlokalizowany jest przy ul. Tysiąclecia. Ogródenie działki Szkoły oddzielone jest od ulicy pasem zieleni oraz chodnikiem o szerokości 209 cm. Pracownicy Szkoły oraz rodzice dowożący dzieci do placówki mają możliwość zaparkowania samochodu na placu sąsiadującym ze Szkołą. Istnieje możliwość podjechania samochodem bezpośrednio do dwóch wejść do obiektu. Na wskazanym placu nie wyznaczono jednak stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych.

Zdjęcie nr 2: Plac przed budynkiem Szkoły służący jako miejsce postojowe

Zdjęcie nr 3: Utwardzony ciąg komunikacyjny wzdłuż ścian budynku prowadzący do wejścia głównego i bocznego Szkoły

Zdjęcie nr 4: Ogrodzenie działki od ul. Tysiąclecia

Wnioski i rekomendacje

Zaleca się wydzielenie stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych w sposób, który zapewni możliwość przemieszczania się z parkingu do wejścia w dobudowanej części Szkoły.

1. Ciąg komunikacyjny prowadzący od stanowiska parkingowego do wejścia do budynku musi być pozbawiony progów/krawężników i nierówności terenu. Dopuszczalna różnica poziomów w przypadku progów lub krawężników to nie więcej 2 cm między powierzchnią stanowiska postojowego a powierzchnią ciągu pieszego lub pieszo-jezdnego. Zaleca się jednak, aby przestrzenie te były całkowicie pozbawione progów, gdyż nawet minimalna różnica poziomów może spowodować potknięcie a także stanowi utrudnienie dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.
2. W miejscach podlegających przepisom o drogach publicznych liczba miejsc dla osób niepełnosprawnych musi wynosić:
 - 1 przy ogólnej liczbie miejsc na poziomie 6-15;
 - 2 przy ogólnej liczbie miejsc 16-40.
3. W miejscach niepodlegających przepisom o drogach publicznych liczba miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością musi stanowić min. 2% ogólnej liczby miejsc, ale nie mniej niż 1 miejsce. Zaleca się jednakże, aby w miejscach niepodlegających przepisom o drogach publicznych liczba miejsc dla osób z niepełnosprawnością była zgodna z wymaganiami dla dróg publicznych.
4. Długość miejsca przeznaczanego dla osób z niepełnosprawnością musi wynosić co najmniej 600 cm przy parkowaniu równoległym do ciągu jezdni i co najmniej

500 cm w innych przypadkach. Szerokość miejsca przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością musi wynosić co najmniej 360 cm. Szerokość miejsca przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością może wynosić 230 cm w przypadku usytuowania miejsca wzdłuż dostępnego ciągu pieszego lub pieszojezdnego.

5. Stanowiska postojowe należy oznaczyć zgodnie z Warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach.
6. Nawierzchnia w obrębie stanowisk postojowych musi być równa, antypoślizgowa (np. nawierzchnia betonowa lub bitumiczna) i w dobrym stanie technicznym.
7. Wyznaczone stanowiska postojowe muszą być oznaczone i pomalowane na kolor niebieski. W przypadku miejsc parkingowych podlegających przepisom o drogach publicznych należy stosować oznaczenia zgodne z Warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. W przypadku pozostałych parkingów zaleca się zastosowanie jednocześnie znaku poziomego i pionowego oraz wyróżnienie kolorem niebieskim powierzchni stanowiska postojowego.

4.1.3. Wejście do budynku

Od ul. Tysiąclecia do obiektu Szkoły prowadzi furtka oraz rozwierana brama wjazdowa. Poziom chodnika ul. Tysiąclecia jest nieco wyższy niż poziom terenu przy wejściu do obiektu. Różnicę wysokości, na szerokości 120 cm niweluje ukształtowanie części ciągu pieszego prowadzącego do schodów wejściowych. Łączna szerokość tego ciągu wynosi około 390 cm, jest on wykonany z ciemnoszarej, betonowej kostki brukowej. Z podobnej kostki betonowej wykonane są ścieżki wzdłuż ścian obiektu oraz dojścia do kolejnych wejść prowadzących do Szkoły. Wejście główne do starej części Szkoły usytuowane jest we wnęcie utworzonej poprzez cofnięcie części ściany frontowej. Powstała w ten sposób wnęka ma szerokość 378 cm i głębokość 130 cm. Do wejścia prowadzą dwa stopnie schodów o wysokości stopni 14 cm i 14,5 cm i szerokości 30 cm. Szerokości biegu schodów wynosi około 400 cm a ich spocznik ma wymiary 258 cm x 400 cm. Stopnie schodów oraz spocznik wykonane są z płytek ceramicznych. Przy schodach z prawej strony, patrząc od wejścia, zamontowana jest poręcz przedłużona o 30 cm od

krawędzi pierwszego stopnia chodów. Krawędzie stopni schodów nie są oznaczone. Przy schodach z lewej strony, patrząc od wejścia, znajduje się podjazd dla osób niepełnosprawnych. Nawierzchnia podjazdu wykonana jest z betonowej kostki brukowej a jego nachylenie wynosi 12%. Podjazd wyposażony jest w poręcze, po jednej z każdej strony. Poręcze zamontowane są na wysokości około 90 cm, szerokość podjazdu w świetle pomiędzy poręczami wynosi 103 cm. Podjazd wyposażony jest w krawężniki o wysokości około 5 cm, a szerokość biegu podjazdu między krawężnikami wynosi 109 cm. Wejście główne do obiektu wyraźnie jest zaznaczone przez ukształtowanie ściany frontowej i dodatkowo wyróżnione przez zastosowanie innego koloru ściany we wnęce (kolor zielony) niż ściany frontowej (kolor piaskowy) a także przez usytuowanie nad drzwiami wejściowymi tabliczki z nazwą placówki i tabliczki z godłem narodowym. Na usytuowanie wejścia wskazują także schody i podjazd.

Drzwi wejściowe otwierają się na zewnątrz budynku. Są one dwuskrzydłowe, rozwierane i są nieautomatyczne. Przy drzwiach zapewniona jest przestrzeń manewrowa (150 cm x 150 cm) umożliwiającą osobie poruszającej się na wózku swobodne otwarcie skrzydła drzwi. Łączna ich szerokości wynosi 160 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła 80 cm. Rama drzwi jest koloru ciemnobrązowego co kontrastuje z jasnym kolorem ściany. W drzwiach jest próg o wysokości 1 cm. Drzwi prowadzą bezpośrednio do przedsionka połączonego z halle. Za drzwiami umieszczona jest wycieraczka tekstylna, która nie jest przytwierdzona do podłoża.

Wejścia boczne do budynku Szkoły zlokalizowane są: jedno od zachodu w starej części obiektu oraz dwa w nowej, dobudowanej jego części, od wschodu i od północy. Wejście od strony zachodniej usytuowane jest we wnęce utworzonej poprzez cofnięcie części ściany bocznej. Wejście jest w poziomie terenu. Drzwi wejściowe są dwuskrzydłowe, rozwierane i są nieautomatyczne. Przy drzwiach zapewniona jest przestrzeń manewrowa (150 cm x 150 cm) umożliwiającą osobie poruszającej się na wózku swobodne otwarcie skrzydła drzwi. Łączna ich szerokości wynosi 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła drzwiowego 90 cm. Rama drzwi jest koloru ciemnobrązowego co kontrastuje z piaskowym kolorem ściany. Drzwi prowadzą do korytarza szkolnego. Między poziomem wejścia a poziomem korytarza istnieje różnica wysokości około 45 cm. Jej pokonanie umożliwiają trzy stopnie schodów. Szerokość ich biegu wynosi 225 cm

i jest dodatkowo zwężona o szerokość grzejnika zamontowanego na ścianie. Wejście od północnej strony obiektu, w dobudowanej części Szkoły, pełni rolę wejścia głównego do nowej jego części. Podobnie jak poprzednie, także to wejście usytuowane jest we wnęce utworzonej poprzez cofnięcie części ściany budynku. Wejście jest w poziomie terenu. Drzwi wejściowe są dwuskrzydłowe, rozwierane (otwierają się na zewnątrz budynku) i nie są automatyczne. Przy drzwiach zapewniona jest przestrzeń manewrowa (150 cm x 150 cm) umożliwiającą osobie poruszającej się na wózku swobodne otwarcie skrzydła drzwi. Łączna ich szerokości wynosi 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła drzwiowego 90 cm. Rama drzwi jest koloru ciemnoniebieskiego co kontrastuje z piaskowym kolorem ściany. Drzwi prowadzą do wiatrołapu o wymiarach 564 cm x 672 cm. Za drzwiami umieszczone są tekstylne wycieraczki, jedna zagłębiona w posadzkę i nią zlicowana oraz druga wycieraczka, która nie jest przytwierdzona do podłoża. W wiatrołapie są kolejne dwie pary drzwi dwuskrzydłowych, rozwieranych (otwieranych do wnętrza wiatrołapu) i nieautomatycznych. Szerokości każdych drzwi wynosi 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła drzwiowego 90 cm. Ramy drzwi są koloru ciemnoniebieskiego. Wskazane drzwi prowadzą do korytarzy w dobudowanej części Szkoły. Drzwi w wiatrołapie nie mają progów.

Wejście do obiektu od strony wschodniej także jest w poziomie terenu. Drzwi wejściowe są dwuskrzydłowe, rozwierane (otwierają się na zewnątrz budynku) i są nieautomatyczne. Przy drzwiach zapewniona jest przestrzeń manewrowa (150 cm x 150 cm) umożliwiającą osobie poruszającej się na wózku swobodne otwarcie skrzydła drzwi. Łączna ich szerokości wynosi 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła drzwiowego 90 cm. Rama drzwi jest koloru ciemnobrązowego co kontrastuje z jasnym kolorem ściany. Drzwi prowadzą do wiatrołapu o wymiarach 381 cm x 407 cm a z wiatrołapu, kolejne drzwi o podobnych parametrach prowadzą do korytarza w dobudowanej części Szkoły. W drzwiach wiatrołapu występują progi nie większe jednak niż 1,7 cm.

Do budynku prowadzą jeszcze dwa kolejne wejścia do małej i do dużej sali gimnastycznej. Szerokość wskazanych drzwi wejściowych wynosi 90 cm, w świetle ościeżnicy. Do obu wejść, z zewnątrz, prowadzą schody o łącznej wysokości stopni około 45 cm.

Zdjęcie nr 5: Wejście główne do starej części Szkoły

Zdjęcie nr 6: Wejście główne do dobudowanej części Szkoły

Zdjęcie nr 7: Jedno z wejść bocznych do budynku Szkoły

Zdjęcie nr 8: Widok wejścia głównego do starej części Szkoły od strony hallu

Zdjęcie nr 9: Widok wejścia bocznego do starej części Szkoły od strony korytarza

Zdjęcie nr 10: Widok z wejścia głównego w dobudowanej części Szkoły wraz z wejściem do sali gimnastycznej

Wnioski i rekomendacje

Ze względu na fakt, że strefa opisywanego wejścia głównego do starej części budynku Szkoły do budynku nie spełnia wymogów dostępności dla osób niepełnosprawnych zgodnie z warunkami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie należy ponownie wyznaczyć przebieg schodów i pochylni zgodnie w wyżej wskazanymi przepisami.

1. Przy wejściu do budynku należy zastosować schody zewnętrzne gdzie:

- głębokość stopni musi wynosić co najmniej 35 cm;
- każdy stopień musi mieć taką samą wysokość i szerokość.

Przy modernizacji schodów można rozważyć wykonanie stopni schodów w taki sposób, aby zamiast dwóch były trzy stopnie. Nieparzysta liczba stopni jest zdecydowanie bardziej ergonomiczna, ich wysokość byłaby wtedy łatwiejsza do pokonania chociażby przez dzieci oraz osoby o nietypowym wzroście.

2. Początek i koniec biegu schodów należy wyróżnić przy pomocy kontrastowego koloru i/lub zmiany w fakturze nawierzchni, co najmniej w pasie 0,3 m od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów. Krawędzie stopni schodów powinny wyróżniać się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki. Oznaczenia kontrastowe można wykonać wzdłuż krawędzi wszystkich stopni lub tylko pierwszego i ostatniego biegu schodów. Jeżeli znakowane są wszystkie krawędzie schodów - szerokość pasa powinna wynosić od 40 mm do 50 mm, jeżeli oznakowane są jedynie pierwszy i ostatni stopień - szerokość pasa powinna wynosić od 50 mm do 100 mm. Zaleca się jednocześnie zastosowanie odpowiedniego ukształtowania profilu stopni, stopnie schodów zewnętrznych nie powinny mieć nosków i podcięć, nawierzchnia stopni powinna być równa, antypoślizgowa i powinna być w dobrym stanie technicznym.
3. W przypadku gdy schody zewnętrzne służą do pokonania wysokości nie przekraczającej 0,5 m nie muszą być zaopatrzone w balustrady. Poręcz przy schodach zewnętrznych, przed jej początkiem i za końcem należy przedłużyć o 30 cm oraz zakończyć w sposób zapewniający jej bezpieczne użytkowanie. Minimalna wysokość poręczy balustrady mierzona od wierzchu poręczy musi wynosić 1,1 m. Zalecane jest, aby poręcze kontrastowały z kolorystyką otoczenia i były wygodne w użytkowaniu (średnica pochwytu 35 mm - 45 mm).

4. Istniejącą pochylnię przy wejściu głównym do starej części budynku Szkoły należy zmodyfikować:
 - stosując wymagane parametry nachylenia tj. 8% dla pochylni o wysokości do 0,50 m, na zewnątrz budynku i bez zadaszenia;
 - szerokość pochylni musi wynosić co najmniej 120 cm;
 - od strony otwartej pochylni należy zastosować krawężnik o wysokości co najmniej 7cm;
 - odstęp pomiędzy poręczami pochylni powinien wynosić 110 cm -100 cm;
 - po obu stronach pochylni powinny być zainstalowane po dwie poręcze na wysokości 90 cm i 75 cm od poziomu posadzki pochylni, poręcze powinny być przedłużone o 30 cm przed początkiem i po zakończeniu biegu pochylni, zakończone w sposób umożliwiający ich bezpieczne użytkowanie;
 - długość poziomej płaszczyzny ruchu na początku i na końcu pochylni powinna wynosić co najmniej 150 cm;
 - powierzchnia spocznika przy pochylni powinna posiadać wymiary co najmniej 150 cm x 150 cm, poza polem otwierania skrzydła drzwi prowadzących do budynku;-
 - przestrzeń manewrowa przed rozpoczęciem biegu pochylni powinna wynosić 150 cm x 150 cm.
5. Drzwi wejściowe nie spełniają wymaganych parametrów. Należy poszerzyć otwierane skrzydło drzwi wejścia głównego do starej części budynku Szkoły do szerokości co najmniej 90 cm w świetle otworu. W przypadku zastosowania drzwi dwuskrzydłowych należy mierzyć główne skrzydło drzwi. Pomiaru dokonuje się w świetle przejścia.
6. Znajdujący się w drzwiach próg o wysokości 1 cm spełnia wprawdzie wymogi przepisów prawa jednakże zaleca się jednak aby drzwi były pozbawione progów całkowicie, gdyż nawet minimalny próg może spowodować potknięcie a także stanowi utrudnienie dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.
7. Dobrą praktyką jest sygnalizacja wejścia pasem ostrzegawczym o szerokości 50 centymetrów, zlokalizowanym 50 centymetrów przed drzwiami od zewnątrz i od wewnątrz.

Wejście główne i wejście boczne od strony zachodniej w dobudowanej części Szkoły spełniają warunki dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W przypadku pozostałych wejść istnieją bariery architektoniczne w postaci

schodów. Informację o usytuowaniu wejść dla dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami należy umieścić w deklaracji dostępności. Ponadto dla spełnienia wymogów dostępności dla osób niepełnosprawnych zgodnych z warunkami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie należy:

- a) wyznaczyć ciągi pieszce o szerokości co najmniej 180 cm zapewniające samodzielne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami;
- b) zróżnicować nawierzchnię ciągów pieszych nie tylko pod względem kolorystycznym ale także pod względem właściwości zastosowanych materiałów. Kolorystyka i zróżnicowanie materiałowe powinny podkreślać główne kierunki poruszania się i zaznaczać różne obszary funkcjonalne. Zastosowanie kombinacji różnych rodzajów nawierzchni może ułatwić osobom z zaburzeniami orientacji poruszanie się w przestrzeni. Zastosowane nawierzchnie ciągów pieszych powinny zapewnić możliwość swobodnego poruszania się tzn. powinny być twarde, równe, nie powodować zjawiska olśnienia i mieć powierzchnię antypoślizgową, która zachowuje swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych;
- c) dla osób słabowidzących oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną istotne są przede wszystkim kontrasty kolorystyczne, natomiast dla osób niewidomych kontrasty fakturowe stosowane na nawierzchniach ciągów pieszych. Zastosowanie poszczególnych faktur nie powinno stanowić przeszkody, dla osób z niepełnosprawnością ruchową, powodującej niekontrolowane zatrzymanie się kółek wózka czy chodzika. System fakturowy należy projektować tak, aby przekaz informacji był jednoznaczny i pozwalał osobom z dysfunkcjami na samodzielne poruszanie się w przestrzeni publicznej. Zaleca się aby system fakturowy składał się z następujących typów faktur: typ A – faktura kierunkowa -prowadząca, typ B – faktura ostrzegawcza -bezpieczeństwa (system FON - fakturowe oznaczenie nawierzchni);
- d) zaleca się wzmocnienie oznakowania szklanych przegród (drzwi, ścian) pasami szerokości 10 cm-15 cm lub widocznymi oznaczeniami w barwach kontrastujących z widzialnym tłem. Szklane powierzchnie, szczególnie w strefie przypodłogowej, powinny być nietłukące się i trwałe;

- e) audytu dostępności dokonano w godzinach pracy Szkoły i w związku z tym w Raporcie nie dokonano analizy oświetlenia na zewnątrz budynku. Oświetlenie sztuczne budynku powinno uwzględniać warunki oświetlenia naturalnego, stosowane materiały nawierzchni i kolory. Należy ograniczyć stosowanie opraw oświetleniowych z widocznym źródłem światła co może powodować zjawisko olśnienia a w przypadku zastosowania reflektorów należy umieścić je w taki sposób aby nie przeszkadzały użytkownikom budynku;
- f) w przypadku zastosowania mat przy wejściach do budynku powinny one spełniać następujące zalecenia:
- wycieraczki (gumowe, stalowe) muszą być układane tak, by ich powierzchnia była na jednym poziomie z chodnikiem/posadzką;
 - dopuszczalne jest stosowanie wycieraczek układanych na posadzce, o ile wycieraczka wyposażona jest w pochyle krawędzie umożliwiające wjazd kołem, a jej wysokość nie przekracza 1 cm;
 - wielkość oczek wycieraczki powinna zabezpieczać przed utknięciem koła wózka lub laski osoby niewidomej oraz mieć wymiar nie mniejszy niż 2 cm jednakże zaleca się 1 cm; w przypadku stosowania mat należy trwale przymocować je do podłogi.

4.1.4. Komunikacja pionowa

Pomieszczenia Szkoły znajdują się na parterze oraz na piętrze budynku. Na parterze, oprócz sal gimnastycznych znajdują się wiatrołapy wejść głównych do obiektu, hall starej części Szkoły oraz zaplecze kuchenne z jadalnią/świetlicą. W części dwukondygnacyjnej budynku Szkoły znajdują się sale lekcyjne, świetlica, pomieszczenia administracyjne, pokój nauczycielski, pomieszczenia sanitarne oraz techniczne. Budynek wyposażony jest w trzy klatki schodowe: jedną w starej części, drugą w miejscu połączenia części starej i dobudowanej, oraz trzecią w części dobudowanej obiektu. Klatka schodowa w części starej Szkoły jest dwubiegowa. W dolnym i górnym biegu schodów znajduje się po 12 stopni. Szerokość biegu schodów, wynosi 210 cm. Wysokość stopni mieści się w przedziale od 14,5 cm do 15 cm. Szerokość stopni jest stała i wynosi 33 cm. Wymiary spocznika to 294 cm x 420 cm. Spocznik oraz stopnie schodów wykonane są z lastriko. Stopnie nie mają nosków. Pierwszy i ostatni stopień biegu schodów nie jest oznaczony. Schody mają

jedną poręcz tylko od strony duszy schodów. Ponad poręczą zamontowano dodatkową barierę na całej jej długości.

Klatka schodowa w miejscu połączenia starej i dobudowanej części Szkoły jest dwubiegowa. W dolnym biegu schodów znajduje się 14 stopni a w górnym ich biegu 9 stopni. Szerokość biegu schodów, wynosi około 200 cm. Wysokość stopni w dolnym biegu mieści się w przedziale od 14,5 cm do 16 cm (oprócz dwóch pierwszych stopni biegu schodów gdzie zamontowano drewniane siedzisko, którego grubość zmieniła wysokość stopni). Wysokość stopni w górnym biegu mieści się w przedziale od 9 cm do 17 cm. Szerokość stopni wynosi 30 cm. Wymiary spocznika nie są możliwe do sprawdzenia z powodu istniejącej na nim zabudowy. Spocznik oraz stopnie schodów wykonane są z płytek ceramicznych wykończonych na krawędzi stopni metalową listwą. Stopnie nie mają nosków. Pierwszy i ostatni stopień biegu schodów nie jest oznaczony. Schody mają jedną poręcz od strony duszy schodów jedynie w górnym ich biegu. Poręcz zamontowana jest na wysokości 109 cm.

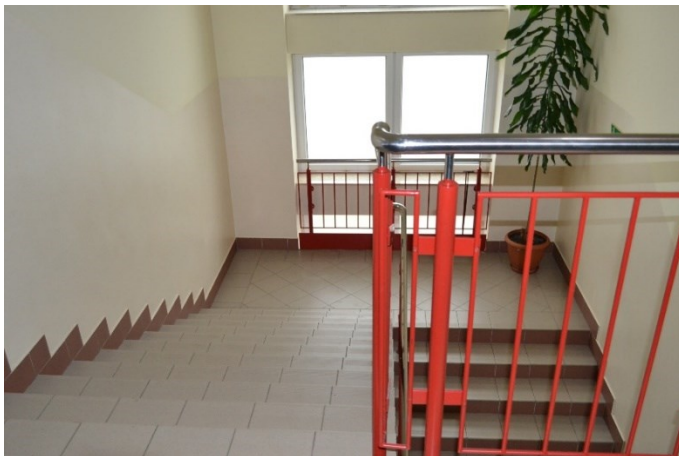
Klatka schodowa w dobudowanej części Szkoły jest dwubiegowa. W dolnym i górnym biegu schodów znajduje się po 12 stopni. Szerokość biegu schodów, wynosi 180 cm. Wysokość stopni jest stała i wynosi 14,5 cm a ich szerokość wynosi 32 cm. Wymiary spocznika to 155 cm x 362 cm. Spocznik oraz stopnie schodów wykonane są z płytek ceramicznych ryflowanych. Stopnie nie mają nosków. Pierwszy i ostatni stopień biegu schodów nie jest oznaczony. Schody mają jedną poręcz tylko od strony duszy schodów. Poręcz zamontowana jest na wysokości 115 cm.

Zdjęcie nr 11: Widok klatki schodowej w starej części Szkoły

Zdjęcie nr 12: Widok klatki schodowej w miejscu połączenia starej i dobudowanej części Szkoły

Zdjęcie nr 13: Widok klatki schodowej w dobudowanej części Szkoły

Wnioski i rekomendacje

Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kiełczygłowie jest dwukondygnacyjny. Komunikacja pionowa jest zatem ważnym elementem zapewnienia dostępności w budynku. Spełnienie wymogów Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie możliwości dotarcia do wszystkich pomieszczeń, wymaga analizy w aspekcie architektonicznym a także np. organizacyjnym. Celem zapewnienia dostępności pionowej w budynku należy:

1. Rozważyć montaż windy przystosowanej do przewozu osób niepełnosprawnych.
Do tego czasu wskazanym jest zapewnienie uczniom ze szczególnymi potrzebami alternatywnego sposobu przemieszczenia się po obiekcie.
W budynku powinien znajdować się co najmniej jeden dźwig osobowy dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z warunkami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie i powinien spełniać następujące parametry:
 - a) odległość od windy do każdej sali lekcyjnej nie powinna przekraczać 40 m;
 - b) kabina dźwigu powinna mieć co najmniej 110 cm szerokości i 140 cm długości;
 - c) w kabinie windy powinna znajdować się co najmniej jedna poręcz. Poręcz musi być umieszczona na wysokości 90 cm od poziomu posadzki. Zaleca się aby poręcz znajdowała się na ścianie, na której umieszczono panel sterujący;
 - d) jeżeli wymiary kabiny wynoszą mniej niż 150 x 150 cm lub mniej niż 140 x 160 cm lub jeśli kabina nie jest przelotowa, konieczne jest umieszczenie lustra naprzeciwko wejścia do kabiny. Dolna krawędź lustra nie może znajdować się wyżej niż 100 cm od podłogi windy (zalecane 30 cm od podłogi);
 - e) szerokość drzwi do kabiny windy nie może być mniejsza niż 90 cm w świetle;
 - f) drzwi do kabiny muszą być wyposażone w czujniki, które uniemożliwiają przytrzaśnięcie osoby wchodzącej lub wychodzącej z kabiny. Czujniki powinny być umieszczone na różnych wysokościach, żeby reagowały na osoby poruszające się na wózku, dzieci oraz osoby o zróżnicowanym wzroście;
 - g) wszystkie przyciski na wewnętrznych panelach sterujących muszą być umieszczone w odległości co najmniej 50 cm od narożnika kabiny, na wysokości 80-120 cm od podłogi kabiny;
 - h) nie należy stosować paneli dotykowych ze względu na zapewnienie dostępności osobom niewidomym. Zaleca się, żeby przyciski wystawały ponad panel. Obok lub na przyciskach należy umieścić wypukłe cyfry oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a;
 - i) zalecane jest dodatkowe wyróżnienie przycisku oznaczającego kondygnację, na której znajduje się wyjście z budynku (np. zmiana koloru przycisku lub ramka, zwiększenie wypukłości przycisku);
 - j) krótkie sygnały dźwiękowe powinny być słyszalne w momencie przyjazdu kabiny. Sygnał powinien być słyszalny również wewnątrz kabiny;

- k) w kabinie windy powinny być słyszalne komunikaty głosowe informujące o numerze przystanku;
 - l) w kabinach oraz na wszystkich kondygnacjach, na zewnątrz kabin należy umieścić wyświetlacze wskazujące aktualne położenie kabiny (nr kondygnacji) lub przynajmniej kierunek jazdy;
 - m) podłoga w kabinie dźwigu musi być antypoślizgowa także w warunkach gdy jest mokra;
2. W przypadku istniejących klatek schodowych należy:
- a) w sposób kontrastowy oznaczyć krawędzie wszystkich stopni schodów;
 - b) wzdłuż biegu schodów zamontować poręcze po obu stronach schodów aby umożliwić ich prawo i lewo ręczne użytkowanie. Zaleca się aby poręcze były zamontowane także na spocznikach schodów;
 - c) przedłużyć poręcze schodów z dwóch stron o min. 30 cm oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie;
 - d) zaleca się aby forma poręczy umożliwiała łatwy chwyt dłonią;
 - e) zaleca się aby wszystkie poręcze były w kolorze kontrastowym w stosunku do pozostałych elementów klatki schodowej;
 - f) na końcach poręczy zaleca się montaż oznaczeń dotykowych (pismo wypukłe lub piktogramy dotykowe) i w alfabecie Braille'a, które są dodatkową informacją dla osób niewidomych. Jeżeli informacja jest wykonana alfabetem Braille'a powinna być krótka i zawierać podstawowe informacje o punkcie orientacji, np. o numerze kondygnacji lub kierunku do wyjścia. Przy oznakowaniu alfabetem Braille'a należy zwrócić uwagę aby nie zamontować napisu do „do góry nogami”.

4.1.5. Komunikacja pozioma

Komunikację poziomą w budynku Szkoły stanowi hall na parterze oraz korytarze na parterze i piętrze. Z korytarzy wchodzi się do poszczególnych pomieszczeń dydaktycznych i do pomieszczeń sanitarnych oraz do pomieszczeń administracyjnych i technicznych. Obszerny hall, będący miejscem wypoczynku podopiecznych placówki w czasie przerw, usytuowany jest na wprost drzwi wejścia głównego do starej części Szkoły. Bezpośrednio z hallu wchodzi się do pomieszczenia stołówki/świetlicy. Z hallu prowadzi także korytarz, na końcu którego

jest wejście do małej sali gimnastycznej. Jego szerokość wynosi 129 cm. Po jednej stronie korytarza znajdują się szatnie oraz pomieszczenia sanitarne a po jego drugiej stronie usytuowane są drzwi prowadzące na zewnątrz budynku. Ich szerokość wynosi 90 cm. Przed wejściem do sali gimnastycznej znajduje się 6 stopni prowadzących w górę schodów. Wysokość stopni wynosi 15 cm a ich szerokość 31 cm. Spocznik schodów ma wymiary 81 cm x 129 cm. Stopnie nie mają nosków. Pierwszy i ostatni stopień biegu schodów nie jest oznaczony. Schody wykonane są z lastriko. Szerokość biegu schodów jest równa szerokości korytarza. Wejście do sali stanowią dwuskrzydłowe drzwi o szerokości 108 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła 54 cm. Rama skrzydła drzwiowego jest w kolorze zbliżonym do koloru ściany.

Z hallu wchodzi się także do korytarza biegnącego wzdłuż całego obiektu. Przy korytarzu tym, na jego końcach i w środkowej jego części znajdują się wszystkie klatki schodowe budynku. Szerokość korytarza wynosi 291 cm w starej części budynku i 302 cm w części dobudowanej. W końcowej części korytarz rozszerza się i łączy się z wiatrołapem wejścia głównego w dobudowanej części obiektu. Między wskazanymi pomieszczeniami zamontowane są dwuskrzydłowe, rozwierane drzwi, których szerokość wynosi 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła 90 cm. Korytarz biegnący wzdłuż budynku Szkoły łączy się (pod kątem 90°) z korytarzem prowadzącym do dużej sali gimnastycznej i pomieszczeń jej zaplecza sportowego (sanitariaty i szatnie). Szerokość korytarza wynosi 380 cm. Do sali gimnastycznej prowadzą dwuskrzydłowe drzwi o łącznej szerokości 180 cm przy szerokości, w świetle ościeżnicy, używanego skrzydła 90 cm. Rama skrzydła drzwiowego jest ciemnoniebieska co kontrastuje z jasnym kolorem ściany. Istniejący w drzwiach próg został zniwelowany listwą podłogową. Na piętrze budynku występuje podobny układ korytarzy i pomieszczeń.

Szerokość drzwi, w świetle ościeżnicy, do większości pomieszczeń w obiekcie wynosi 90 cm. W niektórych drzwiach występują progi o wysokości do 2 cm. Ramy drzwi lub skrzydła drzwiowe są w większości skonstrastowane z kolorem ścian. Nawierzchnia ciągów komunikacyjnych w budynku jest wykonana z różnych materiałów przy czym w starej części Szkoły jest to lastriko a w części dobudowanej płytki ceramiczne. Nawierzchnia ciągów komunikacyjnych jest równa, jedynie na parterze w miejscu połączenia budynków na korytarzu występuje próg, który jest zniwelowany listwą progową. Ściany i podłogi są w zbliżonych kolorach, użyto zatem

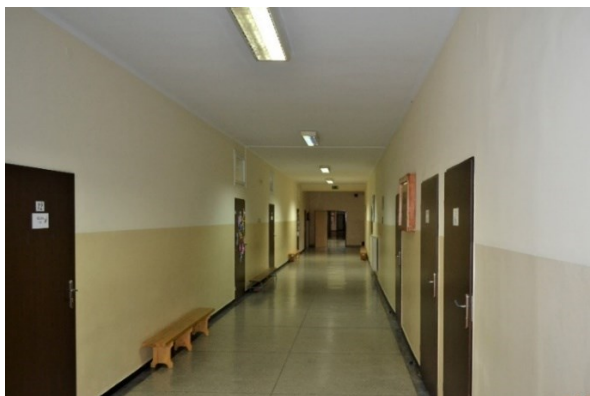
kontrastowej barwy na cokołach ścian (w starej części Szkoły) i pasa posadzki wzdłuż długich ścian korytarza i na cokołach ścian (w dobudowanej części). Materiały wykończeniowe ścian i posadzek nie odbijają światła. Na nawierzchniach ciągów komunikacyjnych nie ma kolorystycznych i fakturowych oznaczeń stref ruchu, stref oczekiwania, miejsc niebezpiecznych itp. Oświetlenie ciągów komunikacyjnych jest równomierne.

Zdjęcie nr 14: Widok korytarza z hallu w starej części Szkoły

Zdjęcie nr 15: Widok korytarza w nowej części Szkoły

Zdjęcie nr 16: Posadzka z lastriko na korytarzu w starej części Szkoły

Zdjęcie nr 17: Posadzka z płytek ceramicznych na korytarzu w nowej części Szkoły

Zdjęcie nr 18: Posadzka z płytek ceramicznych na korytarzu piętra w nowej części Szkoły z widocznym kontrastem między ścianą a cokołem

Wnioski i rekomendacje

1. Układ obiektu jest prosty i czytelny. Wejścia do budynku są wyraźnie zaznaczone w elewacji. Aby zwiększyć dostępność w tym obszarze należy:

- a) poprawić nawierzchnie posadzek stosując materiały wykończeniowe mające właściwości antypoślizgowe (zalecana klasa antypoślizgowości nie mniejsza niż R11) nie stwarzające ryzyka poślizgu również w przypadku zawilgocenia posadzki;
- b) wykładziny i wycieraczki na stałe przytwierdzić do podłoża lub zastosować wykładziny antypoślizgowe charakteryzujące się przyczepnością do posadzki;
- c) meble oraz inne elementy wyposażenia umieścić w taki sposób aby nie zawężyły szerokości przejść i nie stanowiły przeszkody w poruszaniu się po obiekcie;

2. Czytelny układ przestrzenny budynku Szkoły umożliwia intuicyjne i łatwe dotarcie do poszczególnych pomieszczeń, jednakże należy wprowadzić elementy ułatwiające samodzielą orientację takie jak:
 - a) spójny system identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniające możliwości percepcyjne uczniów na różnym etapie edukacji;
 - b) napisy informacyjne na drzwiach lub obok drzwi do sal lekcyjnych usytuowane w powtarzalny sposób z zastosowaniem dużych kontrastowych znaków;
 - c) plany tyflograficzne, które powinny być zlokalizowane wewnątrz obiektu zaraz po wejściu do niego i powinny odzwierciedlać przestrzeń danej kondygnacji oraz najistotniejsze jej elementy.
3. Spełnienie wymogów Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie możliwości dotarcia do wszystkich pomieszczeń, wymaga analizy zasobów i możliwości w zakresie dokonywania zmian, w obrębie użytkowanej części budynku. Celem zapewnienia dostępności należy zmienić usytuowanie włączników światła na wysokości mieszczącej się w przedziale 80 cm -110 cm.

4.1.6. Sale lekcyjne oraz sale gimnastyczne

Pomieszczenia dydaktyczne Szkoły zlokalizowane są na parterze i piętrze budynku. Szerokość większości drzwi wewnętrznych, z wyłączeniem drzwi do pomieszczeń technicznych, wynosi 90 cm w świetle ościeżnicy. Drzwi do sal lekcyjnych nie posiadają progów. Kolor skrzydeł drzwiowych, jest skontrastowany z kolorem ścian. Nie na wszystkich drzwiach umieszczone są informacje o numerze sali i jej przeznaczeniu (np. „10 - Sala lekcyjna”). Sale lekcyjne są przestronne i jasne. Na podłogach ułożona jest wykładzina rulonowa. Kolor podłóg skontrastowany jest z kolorem ścian. Okna w pomieszczeniach wyposażone są w żaluzje/rolety umożliwiające sterowanie ilością wpadającego do pomieszczenia światła. Wymiary oraz wyposażenie sal lekcyjnych dają elastyczność w aranżacji przestrzeni, w zależności od aktualnych potrzeb zespołu klasowego. Stoły pozwalają na sprawną adaptację. Stanowią jednoosobowe miejsca pracy lub umożliwiają pracę w grupach poprzez swobodne ich zestawianie.

W szkole znajdują się dwie sale gimnastyczne. Mała sala gimnastyczna

zlokalizowana jest w starej części Szkoły, natomiast duża sala gimnastyczna w dobudowanej części Szkoły. Przy każdej z sal gimnastycznych znajdują się przebieralnie i węzły sanitarne. Dojście do małej sali gimnastycznej oraz jej zaplecza ograniczone jest barierą architektoniczną w postaci schodów znajdujących się w wąskim korytarzu. Zwiększenie dostępności do tej sali pociągnęło by za sobą nieproporcjonalne i nadmierne obciążenie finansowe. Nieracjonalne zatem wydaje się podejmowanie działań w tym obszarze, jeżeli Szkoła dysponuje drugą salą gimnastyczną, która jest dostępna dla uczniów ze szczególnymi potrzebami. Jednakże należy przeanalizować możliwość dostępu alternatywnego poprzez wprowadzenie takiej organizacji zajęć lekcyjnych, która umożliwi uczestnictwo tych uczniów w zajęciach sportowych.

Zdjęcie nr 19 i 20: Sale lekcyjne

Zdjęcie nr 21: Wejście do małej sali gimnastycznej

Wnioski i rekomendacje

Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie nie spełnia wymogów Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wprowadzenie zmian organizacyjnych w placówce może wpłynąć na zwiększenie dostępności do świadczonych usług edukacyjnych i wychowawczych dla uczniów ze szczególnymi potrzebami do czasu przeprowadzenia inwestycji umożliwiających dostęp do wszystkich pomieszczeń Szkoły z wyłączeniem pomieszczeń technicznych. Ponadto można zwiększyć dostępność sal lekcyjnych poprzez podjęcie działań w zakresie informacji wizualnej tj:

1. Stosując znaki skonstrastowane z tłem. Wielkość znaków (symboli lub liter) musi być adekwatna do ich położenia oraz odległości z jakiej są czytane. Informacja wizualna odczytywana z większych odległości (np. informacja w hallu obiektu) powinna być umieszczona na wysokości min. 2,2 m od poziomu posadzki, wielkość liter 9 cm -18 cm (odczytywana z odległości 5 m). Informacje odczytywane z bliska (np. informacje o funkcji pomieszczeń) na wysokości od 1,2 m do 1,6 m od poziomu posadzki, wielkość liter 1,8 cm - 3,5 cm (odczytywana z odległości 1 m). Ponadto, przy tworzeniu informacji wizualnej należy uwzględnić znaczące różnice we wzroście uczniów oraz ich możliwości percepcyjne na różnym etapie edukacji.
2. Stosując krój liter bezszeryfowych (np. czcionka Arial, Calibri, Verdana). Zaleca się, żeby informacja była dobrze oświetlona światłem o większym natężeniu niż światło otoczenia. Zastosowane oświetlenie nie może powodować odbłasków.
3. Tablice informacyjne, ogłoszenia należy wykonać z materiału, który nie powoduje odbicia światła.

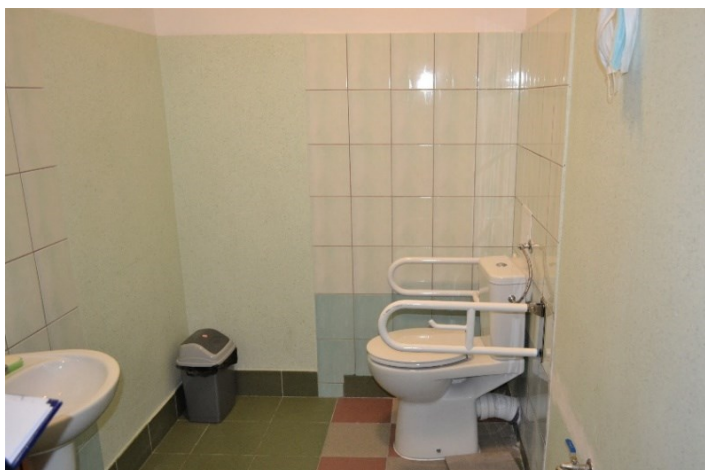
4.1.7. Pomieszczenia sanitarne

W budynku Szkoły pomieszczenia sanitarne znajdują się na parterze i na piętrze. Na parterze toalety zlokalizowane są w dwóch kompleksach przy każdej z sal gimnastycznych oraz w dwóch kompleksach przy korytarzu biegnącym wzdłuż budynku. Na piętrze powtórzone są dwa kompleksy toalet przy korytarzu biegnącym wzdłuż budynku. Dwie kolejne toalety jedna przeznaczona dla personelu a druga wskazana dla osób niepełnosprawnych zlokalizowane są w sąsiedztwie pomieszczeń

administracyjnych. Toaleta nie jest oznaczona piktogramem informującym, że jest ona dostępna dla osób niepełnosprawnych, brak jest na drzwiach jakiegokolwiek informacji o przeznaczeniu pomieszczenia. Szerokość drzwi, w świetle ościeżnicy, do pomieszczenia wynosi 90 cm, w wejściu brak jest progów. Przed drzwiami zapewniono przestrzeń manewrową o powierzchni 150 cm x 150 cm (od strony korytarza). Pomimo niedawnego remontu, toaleta nie spełnia wymogów dostępności.

W pomieszczeniu wprawdzie zapewniono minimalną przestrzeń manewrową 150 cm x 150 cm ale nie zapewniono przestrzeni manewrowej przed muszlą sedesową umożliwiającą transfer przedni z wózka na muszlę sedesową. Przy misce sedesowej zamontowano jedną poręcz stałą od strony ściany oraz poręcz uchylną od strony transferu z wózka inwalidzkiego. Górna krawędź muszli sedesowej jest na wysokości 51 cm a zalecana wysokość jest w przedziale 46 cm do 48 cm. Zastosowana w pomieszczeniu umywalka nie spełnia wymogów zapewniających wygodne korzystanie osobom o ograniczonej możliwości poruszania się. Pod umywalką zamontowano półpostument, która uniemożliwia podjechanie pod nią wózkiem. Przy umywalce nie zamontowano poręczy ułatwiających korzystanie z niej. Ponadto, w toalecie brak jest systemu alarmowego na wypadek omdlenia lub upadku.

W toalecie brak jest także lustra, którego obecność ułatwia osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim wykonywanie manewrów. Oświetlenie w pomieszczeniu nie uruchamia się automatycznie. We wnętrzu pomieszczenia zastosowano, na części ścian, błyszczące okładziny ściennie co powoduje odbicia światła. Przy drzwiach nie zastosowano wygodnej blokady łazienkowej (zastosowano zamykanie drzwi na klucz). W sąsiedztwie toalety przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych znajduje się toaleta dla personelu Szkoły. Toaleta ta jak i pozostałe pomieszczenia sanitarne w placówce nie spełniają wymogów dostępności dla osób niepełnosprawnych. Przede wszystkim brak jest w nich przestrzeni manewrowej o powierzchni minimum 150 cm x 150 cm umożliwiającej osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich korzystanie z takich pomieszczeń.

Zdjęcie nr 22: Pomieszczenie sanitarne wskazane jako dostępne dla osób poruszających się na wózkach

Zdjęcie nr 23 i 24: Pomieszczenia sanitarne dla uczniów Szkoły

Wnioski i rekomendacje

Należy bezwzględnie dostosować do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami co najmniej jedno z pomieszczeń sanitarnych na każdej z kondygnacji budynku Szkoły. Aktualnie pomieszczenia sanitarne w obiekcie nie są niedostępne dla osób niepełnosprawnych z powodu braku w nich przestrzeni manewrowej 150 cm x 150 cm. Wyjątek stanowi jedno pomieszczenie sanitarne znajdujące się na piętrze

wskazane jako dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Wymaga ono jednak także pewnych modyfikacji zgodnie z przedstawionymi poniżej wytycznymi:

1. Szerokość drzwi do pomieszczenia sanitarnego powinna mieć w świetle ościeżnicy nie mniejszą niż 90 cm. Drzwi powinny być pozbawione progu i muszą być otwierane na zewnątrz. Zaleca się aby klamka do drzwi pomieszczenia sanitarnego miała kształt łatwy do chwytania przez osoby z niepełnosprawnością. Nie należy stosować uchwytów w kształcie walca lub kuli, których obrócenie przy ograniczonej sprawności manualnej może być utrudnione. Zamek powinien przekręcać się lekko, bez blokowania się. Należy zapewnić możliwość otwarcia drzwi do toalety z zewnątrz, w przypadku zasłabnięcia, upadku lub wezwania pomocy.
2. W toalecie dla osób z niepełnosprawnościami należy zapewnić przestrzeń manewrową o wymiarach min. 150 cm x 150 cm. Na przestrzeń tę nie mogą zachodzić żadne elementy wyposażenia.
3. Pomiędzy ścianami i posadzką w toalecie powinien być zastosowany duży kontrast kolorystyczny (zastosowanie płytek ceramicznych o różnych barwach, należy ograniczyć stosowanie wzorów na płytkach). Kontrast pomiędzy ścianami i podłogą ułatwia osobom niedowidzącym orientowanie się w układzie pomieszczenia, pozwalając dostrzec granice pomiędzy powierzchniami pionowymi a poziomymi. Układ płytek powinien porządkować przestrzeń toalety. Kontrast kolorystyczny powinien być również zastosowany pomiędzy armaturą toalety a jej ścianami i posadzką.
4. Zaleca się aby przynajmniej z jednej strony muszli sedesowej zapewnić wolną przestrzeń o szerokości co najmniej 90 cm.
5. Muszla sedesowa musi być muszlą przeznaczoną dla osób z niepełnosprawnościami. Długość takiej muszli powinna wynosić około 70 cm.
6. Muszlę należy zainstalować w taki sposób, żeby wierzch deski znajdował się na wysokości od 46 cm do 48 cm.
7. Poręcz przy muszli sedesowej powinny znajdować się z obu jej stron - poręcz od strony wolnej przestrzeni musi być uchylna i znajdować się w odległości 32 cm - 40 cm, mierząc od osi muszli do osi poręczy. Poręcz powinna być zamontowana na wysokości 20 cm - 30 cm od wierzchu muszli sedesowej lub

- 75 cm - 85 cm od posadzki. Przednia krawędź poręczy powinna sięgać 10 cm - 20 cm przed przednią krawędź muszli sedesowej.
8. Umywalkę (niskosyfonową) należy dobrać w taki sposób, aby jej głębokość wynosiła od 40 cm do 60 cm. Umywalkę należy instalować w taki sposób, żeby jej górna krawędź znajdowała się na wysokości 80 cm - 85 cm, a przestrzeń pod umywalką miała wysokość min. 67 cm i głębokość 30 cm (zapewniając tym samym miejsce na nogi). Pod umywalką nie mogą znajdować się meble oraz wyposażenie, które ograniczają przestrzeń pod nią, np. nie należy stosować umywalk z postumentem lub półpostumentem, instalować szafek, przepływowych podgrzewaczy wody itp. Zaleca się montaż baterii uruchamianej automatycznie lub baterii z wydłużoną dźwignią, przystosowanej do używania przez osoby z niepełnosprawnościami. Nie dopuszcza się stosowania baterii np. z kurkami, których uruchomienie może stanowić trudność dla osób z ograniczoną sprawnością manualną.
 9. Poręcze przy umywalce powinny zostać zamontowane na wysokości górnej krawędzi umywalki. Zalecane jest, aby poręcze wystawały od 10 cm do 25 cm przed krawędź umywalki.
 10. Zaleca się montaż lustra w łazience. Sposób mocowania lustra musi umożliwiać korzystanie z niego osobie siedzącej na wózku jak i stojącej (np. lustro uchylne, lustro umiejscowione na ścianie w taki sposób, że jego dolna krawędź jest zamontowana na wysokości nie większej niż 100 cm od podłogi).
 11. Pozostałe wyposażenie łazienki m.in. pojemnik na papier toaletowy, dozownik mydła, suszarka do rąk, pojemnik na ręczniki powinny znajdować się w zasięgu osób korzystających z łazienki, osób niepełnosprawnych, dzieci, osób o nietypowym wzroście.
 12. Posadzka w pomieszczeniu sanitarnym nie może stwarzać ryzyka poślizgu również gdy jest mokra - posadzki antypoślizgowe.
 13. Zalecane jest wyposażenie toalety dla osób z niepełnosprawnościami w system instalacji alarmowej, można zastosować m.in. proste systemy przywoławcze oparte na transmisji bezprzewodowej. Systemy alarmowe/przyzywowe powinny być proste w użyciu i dostosowane do osób z różnymi potrzebami w zakresie mobilności i percepcji m. in. dysfunkcji wzroku i słuchu. Przyciski powinny być opatrzone dotykowymi piktogramami i opisem w Braille'u. Przy wyposażaniu obiektów należy uwzględnić także fakt, że głośne

sygnały dźwiękowe mogą powodować dezorientację oraz rozdrażnienie, a częstotliwość pojawiania się sygnałów wizualnych może np. wywoływać epilepsję. Zaleca się czerwone przyciski połączeń z podświetleniem i czytelnym symbolem np. „zadzwoń”.

14. Zalecane jest zapewnienie włącznika światła w miejscu umożliwiającym dojazd wózkiem inwalidzkim. Włącznik powinien znajdować się na wysokości od 80 cm do 120 cm. Możliwe jest także zamontowanie czujnika obecności, który automatycznie uruchomi oświetlenie pomieszczenia.
15. Konieczne jest oznakowanie pomieszczeń toalet spójne z systemem informacyjnym całego obiektu. Zalecane jest również zastosowanie informacji dotykowej.

W toaletach dla dzieci z niepełnosprawnościami w edukacji wczesnoszkolnej należy uwzględnić parametry urządzeń odpowiednich dla poszczególnych grup wiekowych spełniając dodatkowe założenia:

1. Miska sedesowa

- przednia krawędź ustawiona w odległości 65 - 75 cm od tylnej ściany;
- oddalenie od bocznej ściany: 38-42 cm, w przypadku dzieci w wieku 6-12 lat i 44-58 cm w przypadku dzieci powyżej 12 lat i dorosłych (odległość liczona do osi miski sedesowej);
- usytuowanie na wysokości (dotyczy górnej krawędzi miski): 37-39 cm dla dzieci w wieku 6-9 lat, 41-43 cm dla dzieci w wieku 9-12 lat i 46 - 48 cm dla dzieci powyżej 12 lat oraz dorosłych;
- dwa uchwyty przy misce sedesowej – przynajmniej jeden z nich ruchomy, drugi ruchomy lub stały (mocowany do ściany bocznej) – rozstaw między uchwytami wynosi 65-70 cm dla młodszych dzieci (do 12 lat) i 75-80 cm dla osób powyżej 12 roku życia, po obu stronach urządzenia zapewniona jest min. powierzchnia aktywności o wymiarach 90 cm x 120 cm;
- uchwyty wystają 15 cm poza krawędź miski sedesowej i mocowane są na wysokości: 63-65 cm dla dzieci w wieku 6-9 lat, 68-70 cm dla dzieci w wieku 9-12 lat, 72-74 cm dla dzieci powyżej 12 lat i dorosłych;
- system splukiwania wody mocowany jest na uchwycie lub sytuowany na ścianie na wysokości 80-100 cm nad poziomem posadzki;

- zasobnik papieru zamocowany jest na ścianie lub zawieszony na poręczy – w przypadku, gdy znajduje się on na ścianie bocznej, to zaleca się go umieścić na wysokość: 50-55 cm dla dzieci w wieku 6-9 lat, 55-60 cm dla dzieci w wieku 9-12 lat i 65-70 cm dla dzieci powyżej 12 lat i dorosłych;
- zasobnik papieru obsługiwany jest za pomocą jednej ręki, bez konieczności mocnego chwytania, zaciskania lub skręcania nadgarstka

2. Umywalka:

- ma szerokość 55-65 cm i głębokość 45-55 cm;
- po obu stronach umywalki pozostawione jest po 20 cm wolnej przestrzeni;
- górna krawędź umywalki usytuowana jest na wysokości: 70-75 cm dla dzieci w wieku 6-9 lat, 75-80 cm dla dzieci w wieku 9-12 lat i 80-85 cm dla dzieci powyżej 12 lat i dorosłych;
- pod umywalką pozostawiona jest wolna przestrzeń o wysokości: 55-60 cm dla dzieci w wieku 6-8 lat, 60-65 cm dla dzieci w wieku 9-12 lat i 65-70 cm dla dzieci powyżej 12 lat i dorosłych – wysokość ta jest wymagana na głębokości minimum 25 cm;
- z obu stron umywalki zamontowano uchwyty, mocowane na wysokości umywalki w rozstawie 80-90 cm lub zastosowano umywalkę z wbudowanymi uchwytami;
- akcesoria znajdujące się przy umywalce, typu mydelniczka, suszarka lub podajnik papieru zamontowane są na wysokości 80-100 cm;
- przy umywalce umieszczone jest lustro, którego dolna krawędź usytuowana jest maksymalnie 100 cm nad posadzką, a jego wysokość jest nie mniejsza niż 80 cm;
- bateria umywalkowa jest uruchamiana na fotokomórkę lub ręcznie za pomocą dźwigni.

4.1.8. Elementy ułatwiające orientację w budynku

Układ obiektu jest dość czytelny. Wszystkie pomieszczenia dostępne są z korytarzy, które mają powtarzalny układ na parterze i piętrze. Wejścia do budynku są wyraźnie zaznaczone na tle elewacji. Brak jest spójnego systemu informacyjnego w obrębie placówki. Brak jest pełnej informacji o najważniejszych miejscach w Szkole np. klatkach schodowych, toaletach, salach gimnastycznych, pomieszczeniach

dydaktycznych. Informacja wizualna jest mało czytelna, umieszczona na nieodpowiedniej wysokości i nie jest odpowiednia do percepcji dzieci i młodzieży. Brak jest informacji dotykowej i głosowej.

Wnioski i rekomendacje

Należy opracować spójny system informacyjny w obrębie budynku Szkoły. Nie należy stosować kilku systemów informacyjnych. Informacja o lokalizacji pomieszczeń Szkoły powinna być umieszczona w strefie wejściowej do budynku i powinna być powtórzona na piętrze.

1. Informacja wizualna

Znaki stosowane w informacji wizualnej powinny kontrastować z tłem. Wielkość znaków (symboli lub liter) musi być adekwatna do ich położenia oraz odległości z jakiej są czytane. Informacja wizualna odczytywana z większych odległości (np. tablice na obiekcie) powinna być umieszczona na wysokości min. 2,2 m od poziomu posadzki, wielkość liter 9 cm -18 cm (odczytywana z odległości 5 m). Informacje odczytywane z bliska (np. informacje o funkcji pomieszczeń) na wysokości 1,2 do 1,6 m od poziomu posadzki, wielkość liter 1,8 cm- 3,5 cm (odczytywana z odległości 1m). Zalecane jest stosowanie krojów liter bezszeryfowych (np. czcionka Arial, Calibri, Verdana). Zaleca się, żeby informacja była dobrze oświetlona światłem o większym natężeniu niż światło otoczenia. Zastosowane oświetlenie nie może powodować odbłasków. Tablice informacyjne, ogłoszenia należy wykonać z materiału, który nie powoduje odbicia światła.

2. Informacja dotykowa

Należy stosować w sposób adekwatny do wielkości i funkcji obiektu.

W obiektach publicznych zalecane jest zastosowanie przynajmniej jednego z rodzajów informacji dotykowej:

- oznaczenia na poręczach schodów;
- oznaczenia wejść do pomieszczeń;
- ścieżki dotykowe;
- plany/mapy tyflograficzne;
- panele dotykowe.

Konieczne jest zapewnienie informacji w alfabecie Braille'a. Informacja przedstawiona w alfabecie Braille'a powinna dotyczyć np. funkcji pomieszczeń

czy numeru pokoju. Zaleca się uzupełnienie informacji o wypukłe piktogramy (np. oznakowanie toalety), litery i numery pomieszczeń (np. pomieszczenia biurowe). Informację na poręczach schodów należy umieścić na wierzchu poręczy lub z boku.

3. Informacja głosowa

Zaleca się, aby informacja głosowa zawsze towarzyszyła informacji wizualnej (graficznej i tekstowej) oraz informacji dotykowej. Komunikaty muszą przekazywać dokładnie te same informacje, które przekazywane są w formie wizualnej i w formie dotykowej.

4.1.9. Możliwość ewakuacji

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt e Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, jednym z minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności jest zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Koordynatora do spraw dostępności w Urzędzie Gminy Kiełczygłów oraz Dyrektora Szkoły, w obiekcie nie zapewnia się możliwości ewakuacji lub uratowania w inny sposób osób ze szczególnymi potrzebami. W budynku Szkoły znajduje się dźwiękowy system powiadomienia alarmowego (dzwonek). W budynku zastosowano czytelną informację wizualną o drogach ewakuacji w postaci strzałek kierunkowych i piktogramów. W Szkole drogi ewakuacji w budynku były właściwie oznakowane, oświetlone, dobrze widoczne i łatwo dostępne. Szkoła nie posiada systemu sygnalizacji pożarowej (alarmowej) wyposażonej w sygnalizację akustyczną oraz świetlną. W wyposażeniu szkoły brak jest specjalistycznego sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami np. krzesła, wózka schodowego lub materaca ewakuacyjnego. W Szkole nie opracowano instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, uwzględniającej potrzeby osób z niepełnosprawnościami/szczególnymi potrzebami.

Ewakuacja jest jednym z kluczowych działań mających na celu przede wszystkim ochronę życia uczniów, pracowników placówki edukacyjnej jak i rodziców, opiekunów prawnych a także innych osób przebywających w obiekcie. Tym samym, aby ewakuacja była skuteczną formą ochrony ludzi powinna być należycie zaplanowana. Istotne jest także współdziałanie kadry pedagogicznej, pracowników administracji

i obsługi Szkoły. Celem zapewnienia skutecznego przebiegu ewakuacji i sprawnej jej koordynacji konieczne jest przygotowanie odpowiednich planów ewakuacji. Plany takie powinny precyzować zarówno koncepcję prowadzenia ewakuacji, w zależności od istniejących uwarunkowań, jak i określać zasoby niezbędne do realizacji tego zadania. Warunkiem skuteczności planu jest jego aktualność, która musi być sprawdzana regularnie przez prowadzoną inwentaryzację zasobów i weryfikację przyjętych rozwiązań. Plan taki musi być uzgadniany z osobą uprawnioną do opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz z rzeczoznawcą PPOŻ. W przypadku osób niepełnosprawnych bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj niepełnosprawności, wiek uczniów, liczbę uczniów i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób (np. pracowników Szkoły). Aby skutecznie przeprowadzić ewakuację osób z niepełnosprawnościami:

- osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewakuacji muszą być w stanie łatwo uzyskać informację o liczbie oraz miejscu przebywania osób o ograniczonej możliwości poruszania się;
- należy wyznaczyć opiekuna osoby niepełnosprawnej na czas ewakuacji. Osoby niepełnosprawne ruchowo często są w stanie samodzielnie pokonać drogę do bezpiecznego miejsca. Może to jednak opóźnić czas ewakuacji całej placówki. Jest to szczególnie istotne w pierwszej fazie opuszczania budynku. Warto uwzględnić konieczność przepuszczenia przed osobę niepełnosprawną strumienia ewakuowanych. Samodzielne pokonywanie dróg ewakuacyjnych przez osoby niewidome i niedowidzące może się wiązać z ogromnym stresem. Sprawdzone rozwiązanie jest organizowanie tzw. grup pomocy koleżeńskiej oraz przydzielanie opiekunów uczniom niewidomym lub niedowidzącym;
- kadra szkoły musi być zaznajomiona z zagadnieniami dotyczącymi bezpieczeństwa i ewakuacji.

Wnioski i rekomendacje

Zagrożenie pożarowe to jedno z największych niebezpieczeństw, na jakie narażone są obiekty, w których przebywają ludzie, należą do nich w szczególności placówki edukacyjne, w których w jednym czasie przebywa duża liczba osób w różnym wieku oraz o zróżnicowanym poziomie psychofizycznym oraz komunikacyjnym (np. brak

umiejętności czytania).

Celem zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji należy:

1. Opracować Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kiełczygłowie z uwzględnieniem ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, celem zapewnienia sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji tych osób w sytuacji wystąpienia zagrożenia wskazującego na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją z budynku.

W dokumencie tym powinny znaleźć się takie elementy jak:

- a) podstawy uruchamiania procedury np. wystąpienia pożaru, w przypadku gdy nieskuteczne są metody jego likwidacji podręcznymi środkami gaśniczymi;
- b) sposób ogłaszania alarmu – szczegółowe określenie sposobu unikatowego ogłaszania alarmu - dzwonka, częstotliwość i długość dźwięku dzwonka. Określenie alternatywnego sposobu powiadamiania o zagrożeniach, w sytuacji wystąpienia braku zasilania elektrycznego lub awarii dzwonka szkolnego;
- c) drogi i punkty ewakuacyjne Szkoły tj. kolejność ewakuacji, punkty zbiórek;
- d) ogólne zasady ewakuacji np. zabezpieczenie urządzeń elektrycznych;
- e) przydział obowiązków i organizacja działania;
- f) sposoby zakończenia sytuacji kryzysowej.

Szczegóły procedury w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnościami/ze szczególnymi potrzebami należy uzgodnić z osobą uprawnioną do opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. W sytuacji, kiedy pracownicy odpowiadają za ewakuację osób z niepełnosprawnościami, muszą oni mieć bieżący dostęp do aktualnej informacji ile takich osób w danej chwili przebywa w budynku. Wszystkie rozwiązania należy uzgadniać z rzeczoznawcą PPOŻ. Procedury w tym zakresie muszą być dostosowane do rodzaju, funkcji i wielkości obiektu oraz obowiązujących w nim procedur. Przy opracowywaniu tego dokumentu należy uwzględnić potrzeby osób wynikające z ich dysfunkcji oraz sytuacje, w których w jednym czasie w Szkole może przebywać wiele osób ze szczególnymi potrzebami.

Osoby z niepełnosprawnością wzroku

Elementy utrudniające ewakuację osób z dysfunkcją wzroku:

- a) u osób tych, zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania;
- b) osoba ta nie reaguje na wizualne efekty towarzyszące zagrożeniom;
- c) osoby z dysfunkcjami wzroku mają dobrze rozwiniętą pamięć przestrzenną najbliższego otoczenia, dlatego w przypadku usłyszenia komunikatu o ewakuacji, będą najprawdopodobniej kierowały się drogą, którą znają, a która może prowadzić np. do ogniska pożaru, stąd tak ważne jest wskazanie asystenta osoby niepełnosprawnej;
- d) osoby z dysfunkcjami wzroku mają trudność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcją wzroku:

- a) brak lęku przed ciemnością;
- b) dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń;
- c) sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy.

Osoby z niepełnosprawnością słuchu

Elementy utrudniające ewakuację osób z dysfunkcją słuchu:

- a) osób tych nie poinformujemy o zagrożeniu za pomocą DSO (dźwiękowy system ostrzegawczy), dzwonek, informacji głosowych, syren, głośników;
- b) osoby głuche porozumiewają w języku migowym, brak komunikacji stanowi podstawowe utrudnienie w przekazywaniu informacji o obecności zagrożeń;
- c) osoby te mogą mieć problem w przekazaniu informacji o swoim stanie zdrowia;
- d) z osobami tymi będzie utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcją słuchu:

- a) sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się oraz samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności;
- b) wyostrome receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu.

Osoby z niepełnosprawnością ruchową

Elementy utrudniające ewakuację osób z dysfunkcją narządu ruchu

- a) utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się;

- b) konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i materacy podczas ewakuacji;
- c) konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków;
- d) lęk przed pośpiesznym i niekonwencjonalnie wykonywanym transportem.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcją narządu ruchu

- a) brak utrudnień w komunikowaniu się;
- b) pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów;
- c) zwykle duże zaufanie do pomagającej osoby.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Elementy utrudniające ewakuację osób z niepełnosprawnością intelektualną:

- a) kłopoty ze zrozumieniem i z przyswajaniem poleceń przekazywanych szybko, głośno, niezrozumiale i tonem rozkazującym;
- b) brak tolerancji w stosunku do osób nieznanymi, obcych;
- c) tendencja do ciągłego powtarzania tych samych czynności, zwłaszcza w sytuacjach pobudzenia emocjonalnego;
- d) chęć powrotu do miejsca stałego pobytu, które odbierane jest jako jedyny gwarant bezpieczeństwa;
- e) istnieje możliwość braku podporządkowania się poleceniom osób odpowiedzialnych za ewakuację;
- f) dysfunkcje narządu ruchu.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z niepełnosprawnością intelektualną:

- a) stosunkowo duże posłuszeństwo wobec poleceń znanego opiekuna, wychowawcy.

2. W planie ewakuacji powinny zostać uwzględnione takie elementy jak:

- a) rodzaj wsparcia jakiego mogą potrzebować osoby ze szczególnymi potrzebami (alternatywna droga ewakuacji - sugeruje się przygotowanie tego elementu na podstawie opracowanych ankiet przeprowadzonych w Szkole);
- b) sposób powiadomienia o wystąpieniu zagrożenia – systemy powiadamiania świetlny i dźwiękowy, system wibracyjny, komunikaty w PJM,
- c) odnalezienie drogi ewakuacyjnej - wyraźne oznaczenie dróg ewakuacyjnych, plan przygotowany w dokumencie elektronicznym -zgodnym z WCAG 2.1, obrazkowa instrukcja ewakuacyjna;
- d) opuszczenie budynku:

- wyprowadzenie z budynku - asysta osób podczas ewakuacji (co najmniej 2 osoby na każdej kondygnacji);
 - użycie specjalistycznego sprzętu ewakuacyjnego (krzeselko ewakuacyjne na każdym piętrze budynku);
- e) miejsce zbiórki.
3. Należy przeanalizować przebieg wszystkich dróg ewakuacyjnych i sprawdzić czy są one zgodne z przebiegiem tych dróg odzwierciedlonym na planie ewakuacji.
 4. W celu zapewnienia bezpiecznej ewakuacji osób z dysfunkcją narządu słuchu lub wzroku pomocna jest instalacja systemu urządzeń emitujących sygnały wizualne i dźwiękowe informujące o zagrożeniu. Rozwiązaniem alternatywnym jest przeszkolenie pracowników i wyznaczenie osób odpowiedzialnych za informowanie i kierowanie ewakuacją osób znajdujących się w obiekcie, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Osoby odpowiedzialne za ewakuację muszą być przeszkolone z zasad dotyczących ewakuacji osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Kadra szkoły musi być zaznajomiona z zagadnieniami dotyczącymi bezpieczeństwa i ewakuacji.
 5. W budynku należy regularnie przeprowadzać ćwiczenia ewakuacyjne, z uwzględnieniem ewakuacji osób o ograniczonej możliwości poruszania się oraz sprawdzić sposób ewakuacji takich osób w praktyce (w czasie ćwiczeń ewakuacyjnych). Cykliczną organizację próbnych ewakuacji obiektu, należy przeprowadzać co najmniej jeden raz w roku, nie dłużej niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników (np. rozpoczęcie nowego roku szkolnego).
 6. Jednocześnie niezbędne jest zadbanie o czytelność układu ewakuacji. Należy w dostępnych dla wszystkich przestrzeniach umieścić widoczne, wypukłe, dobrze opisane schematy ewakuacji i rozmieszczenia sprzętu gaśniczego. Schematy te muszą być czytelne dla wszystkich potencjalnych użytkowników obiektu - dzieci, osób z niepełnosprawnością intelektualną czy osób z niepełnosprawnością wzroku. Przy rozmieszczeniu planów ewakuacji należy uwzględnić bardzo zróżnicowany wzrost dzieci i młodzieży np. umieścić informacje na dwóch wysokościach.
 7. Prowadzenie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa dla kadry pedagogicznej i niepedagogicznej Szkoły.

8. W Szkole wśród dzieci i młodzieży należy upowszechniać wiedzę o bezpieczeństwie i kształtować umiejętności prawidłowych zachowań w sytuacjach zagrożeń, dostosowanych do aktualnych potrzeb, realizując np. pogadanki na zajęciach z wychowawcą, tematyczne warsztaty prowadzone przez strażaków.
9. Sugeruje się wyposażenie obiektu w urządzenia wspomagające ewakuację, takie jak krzesła ewakuacyjne czy materace ewakuacyjne. W przypadku zakupu takiego sprzętu osoby odpowiedzialne za ewakuację muszą być przeszkolone z zasad dotyczących ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami przy użyciu tych urządzeń.

4.2 Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust 3 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej obejmują:

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje;
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania;
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

W zakresie dostępności komunikacyjno-informacyjnej Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kiełczygłowie nie zapewnia:

1. usług tłumacza języka migowego online bądź na miejscu;

2. urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych.

Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie nie posiada strony internetowej. Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie, ul. Tysiąclecia 8, 98-358 Kielczygłów jest jednostką organizacyjną Gminy Kielczygłów (Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XXXIV/213/2018 Rady Gminy Kielczygłów z dnia 10 października 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Kielczygłów, dostęp 05.01.2022 r.) w związku z powyższym dokonano analizy informacji udostępnionych na stronach Gminy Kielczygłów <https://www.kielczyglow.pl> oraz <http://www.bip.kielczyglow.pl> wskazanych w Raporcie o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego, Urząd Gminy Kielczygłów, stan w dniu 01.01.2021 r. Ponadto, przeanalizowano Deklarację dostępności cyfrowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Kielczygłów.

Na stronie <https://www.kielczyglow.pl/> oraz na stronie <http://www.bip.kielczyglow.pl/> dostęp 07.01.2022 r. brak jest informacji o Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie.

Wnioski i rekomendacje

Podstawową kwestią w kontaktach z osobami ze szczególnymi potrzebami jest zapewnienie efektywnej komunikacji tak aby treści zawarte w materiałach były dla nich dostępne. W związku z powyższym należy:

1. Utworzyć stronę BIP Szkoły i udostępnić na niej informację publiczną w zakresie dotyczącym wykonywania przez Szkołę zadań publicznych, zgodnie z Ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz wytycznymi WCAG 2.1.
2. Opracować i udostępnić na stronie BIP Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kielczygłowie Deklarację dostępności cyfrowej Biuletynu Informacji Publicznej.
3. Należy zapewnić usługę tłumacza języka migowego na miejscu lub online – jedno stanowisko. Stanowisko to powinno być oznaczone międzynarodowym symbolem tłumaczenia na język migowy. Racjonalnym wydaje się być wykorzystanie standardu dzielenia zasobów tj. Organ prowadzący – Gmina Kielczygłów uruchamia usługę tłumaczenia na język migowy online, którą

monitoruje koordynator dostępności wyznaczony w Urzędzie Gminy na podstawie opracowanych Procedur.

4. Zapewnić możliwość korzystania z urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia (np. przenośną pętlę indukcyjną). Pętla indukcyjna powinna być oznaczona międzynarodowym symbolem.
5. Przeanalizować czy stosowany w Szkole system informatyczny służący zarządzaniu szkołą oraz komunikacji z rodzicami/opiekunami prawnymi (dziennik elektroniczny) a także treści w nim zawarte dostępne są dla osób ze szczególnymi potrzebami.
6. Tworzyć/modyfikować wewnętrzne dokumenty szkolne zgodnie ze standardami WCAG 2.1 oraz z Europejskimi standardami przygotowania tekstu łatwego do czytania.
7. Udostępnić najważniejsze dokumenty Szkoły (statut, procedury, zarządzenia) w języku prostym (ETR).
8. Opracowywać informacje, zgodnie z Europejskimi standardami przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia (ETR) oraz oznakowywać takie teksty odpowiednim piktogramem. Język stosowany zarówno w przestrzeni cyfrowej, jak również w dokumentach, pismach powinien być przystępny i zrozumiały dla odbiorcy. Należy unikać tworzenia długich, złożonych zdań, żargonu. Pracownicy Szkoły powinni przekazywać informacje w możliwie najprostszy i najkrótszy sposób. Do weryfikacji zrozumiałości opracowanego tekstu można wykorzystywać narzędzia typu Jasnopis <https://www.jasnopis.pl/> , który wskaże trudniejsze fragmenty tekstu i zaproponuje poprawki.
9. Udostępniać informacje i niezbędne materiały zgodnie z zapotrzebowaniem ich odbiorców np. w druku powiększonym, alfabecie Braille'a lub w wersji elektronicznej.
10. Przeszkolić każdą osobę odpowiedzialną za tworzenie, publikowanie lub inne rozpowszechnianie treści cyfrowych oraz drukowanych z zakresu wymogów dotyczących dostępności cyfrowej i informacyjnej, przy czym, zakres tematyczny szkoleń powinien zostać dobrany odpowiednio do zakresu kompetencji poszczególnych pracowników.

11. Pamiętać, że dla osób głuchych od urodzenia językiem natywnym jest język migowy. Języka znaków uczą się od urodzenia i jest dla nich naturalnym środowiskiem. Natomiast, język mówiony, język polski pozostaje językiem drugim. Dlatego treści formułowane na stronach internetowych powinny być pisane prostym, zrozumiałym językiem.
12. W przypadku wniosku osoby ze szczególnymi potrzebami wskazującego na brak lub trudności ze zrozumieniem opublikowanej lub adresowanej do nich informacji – artykuł, komunikat lub inny dokument powinien być opracowany w formie wskazanej przez wnioskodawcę, w tym w szczególności w postaci nagrania audio, w polskim języku migowym, w alfabecie Braille’a lub w postaci tekstu łatwego do czytania z uwzględnieniem racjonalności kosztów zapewnienia tej komunikacji.
13. Stosować opisy alternatywne zdjęć, wykresów.
14. Budować kompetencje pracowników Szkoły w zakresie dostępności poprzez szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne, które powinny dotyczyć zagadnień takich jak:
 - a) poznanie ograniczeń funkcjonalnych osób ze szczególnymi potrzebami;
 - b) sposobów zwiększenia dostępności w szkole poprzez poznawanie zasad uniwersalnego projektowania;
 - c) dostępność cyfrowa dokumentów.
15. Należy opracować i udostępnić Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kiełczygłowie. Dokument ten należy umieścić na utworzonej stronie BIP Szkoły.
16. Zajęcia edukacyjne w toku komunikacji zdalnej należy realizować z uwzględnieniem metod i technik komunikacji dostępnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Podsumowanie

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, stanowi zagadnienie horyzontalne. Wzmocnienie i rozszerzenie działań na rzecz realizacji wskazanej zasady umożliwia eliminację barier oraz pełne uczestnictwo osób ze szczególnymi potrzebami we wszystkich

sferach życia. Podejście w procesie kształcenia i wychowania, którego celem jest zwiększanie szans edukacyjnych wszystkich osób uczących to systemowe, wielowymiarowe i wielokierunkowe podejście do edukacji nastawione na dostosowanie wymagań edukacyjnych, warunków nauki i organizacji kształcenia do potrzeb i możliwości każdego ucznia, jako pełnoprawnego uczestnika procesu kształcenia. Przestrzeń nieprzystosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wpływa na ograniczenie ich aktywności i wykluczenie społeczne. Budynek Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Kiełczygłowie wymaga zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej jak i informacyjno-komunikacyjnej. Podstawową kwestią jest zlikwidowanie barier architektonicznych w komunikacji pionowej oraz poprawa dostępności do pomieszczeń sanitarnych na parterze Szkoły. Nie mniej ważną kwestią jest zapewnienie w Szkole dostępności cyfrowej a w dalszej kolejności dostępności komunikacyjnej.

W ramach przewidzianych inwestycji należy uwzględnić także przygotowanie oraz wdrożenie systemu ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Raport sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz dla Zamawiającego jeden egzemplarz dla Wykonawcy.

Opracowała i sporządziła

mgr inż. arch. Ewa Sobczuk

Monika Krajewska
Specjalista ds. dostępności

13 stycznia 2022 r.